

DCM-19080001060502

Seat No. _____

Third Year B. Com. (Sem. VI) (CBCS) Examination

July - 2022

HRM - 2

(New Course)

(Without General Option)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : નીચેના પ્રશ્નોનાં ઉત્તર આપો.

- 1 તાલિમનું મહત્વ, હેતુઓ અને પ્રકારો જણાવો. 20
અથવા
- 1 તાલિમનાં માર્ગદર્શક સૂચનો અને કામદારોને તાલિમ આપવાની વિવિધ પદ્ધતિઓ સમજાવો. 20
- 2 મજૂર કલ્યાણ પ્રવૃત્તિનું મહત્વ અને કાર્યક્ષેત્ર જણાવો. 20
અથવા
- 2 ટૂંક નોંધ લખો : 20
(1) ભારતમાં સામાજિક સલામતી
(2) મજૂર કલ્યાણ પ્રવૃત્તિનાં ઉદ્દેશો.
- 3 ઔદ્યોગિક માનસશાસ્ત્ર હેતુઓ અને ઔદ્યોગિક માનસશાસ્ત્રનું કાર્યક્ષેત્ર જણાવો. 15
અથવા
- 3 ઔદ્યોગિક સંબંધોનું કાર્યક્ષેત્ર અને મહત્વ સમજાવો. 15
- 4 ઔદ્યોગિક ઝઘડાનો અર્થ, કારણો અને અસરો જણાવો. 15
અથવા
- 4 ભારતમાં મજૂર સંઘની નબળાઈઓ અને મજૂર સંઘનાં વિકાસ મોટના સૂચનો જણાવો. 15

ENGLISH VERSION

Instruction : Answer the following questions.

- 1** State the important objectives and types of training. **20**

OR

- 1** Explain the Guiding principles of training and various methods of workers' training. **20**

- 2** State the importance and scope of labour welfare activities. **20**

OR

- 2** Write a short note : **20**
(1) Social Security in India
(2) Objectives of labour welfare activities.

- 3** State the objectives and scope of industrial psychology. **15**

OR

- 3** Explain the scope and importance of Industrial relations. **15**

- 4** State the meaning, causes and effects of industrial dispute. **15**

OR

- 4** State the weakness of India's trade Unions and suggestions for its development. **15**
